

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 września 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. odmówił J. K. umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego wraz z 5 % opłatą na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w łącznej kwocie 23.417,13 złotych. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że sytuacja materialna i zdrowotna wnioskodawcy jest trudna, nie stwierdzono jednak szczególnych okoliczności uzasadniających umorzenie zadłużenia, ponieważ wnioskodawca posiada źródło dochodu umożliwiające spłatę tego zadłużenia. /decyzja k. 59-61 akt ZUS/

W dniu 3 października 2014 r. wnioskodawca złożył odwołanie od powyższej decyzji wnosząc o jej zmianę. Wskazał, że jego sytuacja materialna i zdrowotna jest tragiczna. Podał, że ma orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności i całkowitą niezdolność do pracy, zaś uzyskiwany przez niego dochód w niskiej wysokości nie starcza na pokrycie kosztów utrzymania i leczenia. /odwołanie k. 2-2 odw./

Odpowiadając na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie przytaczając argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji /odpowiedź na odwołanie k. 3-3 odw./.

W piśmie procesowym z dnia 4 marca 2015 roku pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie wnosząc o zmianę decyzji i przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, które nie zostały pokryte ani w całości ani w części. /pismo k. 44-47/

Na rozprawie w dniu 24 stycznia 2017 r. pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w wysokości wielokrotności stawki minimalnej, oświadczając, że koszty te nie zostały pokryte ani w całości ani w części. /stanowisko 00:19:17-00:26:14 – płyta CD k. 295/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

J. K. ma dwie córki - W. K. (obecnie K.- Ł.) i K. K. (2) (obecnie K. – N.), na rzecz których były wypłacane świadczenia z funduszu alimentacyjnego. /bezsporne, zeznania wnioskodawcy 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295 w zw. z 00:04:25-00:16:13 – płyta CD k. 104/

Począwszy od 1 marca 1996 roku wnioskodawca miał zajęte świadczenie rentowe przez egzekucję komorniczą alimentów. /pisma ZUS k. 62, 74 i nast. akt rentowych, pismo komornika k. 108 – koperta k. 146/

Ogółem zaległości wnioskodawcy wobec funduszu alimentacyjnego wyniosły 23.417,13 zł z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego oraz z tytułu 5 % opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu /besporne, decyzja k. 59-61 akt ZUS/.

Egzekucję zaległych alimentów prowadzi komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu na podstawie tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej z dnia 2 września 1999 roku w sprawie o sygn. akt III RC 738/99, mocą którego zasądzono od wnioskodawcy na rzecz każdej z małoletnich córek A. K. i K. K. (2) alimenty w kwocie po 180 zł miesięcznie, a następnie w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 16 września 2002 r. w sprawie o sygn. akt II C 671/01 mocą którego podwyższono zasądzone alimenty do kwot po 220 zł miesięcznie, płatnych do rąk matki dzieci. Na dzień 2 marca 2015 r. zaległość wnioskodawcy na rzecz wierzyciela wynosiła 23.841,95 zł wraz z odsetkami ustawowymi, na rzecz ZUS 23.417,13 zł, zaległości z tytułu zaliczki alimentacyjnej wynosiły 3.858,37 zł. Na dzień 28 września 2015 r. zaległość wnioskodawcy na rzecz wierzyciela wynosiła 21.921,95 zł wraz z odsetkami ustawowymi, na rzecz ZUS 23.417,13 zł /zajęcie wierzytelności k. 48, zaświadczenia Komornika k. 81, 142, zaświadczenie Komornika k. 51 akt ZUS, wyrok rozwodowy k. 109-109 odw. akt rentowych – koperta k. 146, zeznania wnioskodawcy 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295 w zw. z 00:04:25-00:16:13 – płyta CD k. 104/

Decyzją z dnia 17 lipca 2015 r. Wójt Gminy P. umorzył należności powstałe na skutek wypłacania zaliczki alimentacyjnej na rzecz osób uprawnionych W. Ł. oraz K. N. w łącznej kwocie 5.114,23 zł wraz z odsetkami ustawowymi. /decyzja k. 67-69/

Wyegzekwowane kwoty ze świadczenia rentowego dłużnika przekazywane były na rzecz uprzywilejowanych wierzycieli alimentacyjnych, a egzekucja na rzecz likwidowanego funduszu alimentacyjnego była okresowo bezskuteczna. /bezsporne, zeznania wnioskodawcy 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295 w zw. z 00:04:25-00:16:13 – płyta CD k. 104/

Egzekucja alimentów zaległych wraz z odsetkami na rzecz córek wnioskodawcy została umorzona w dniu 2 marca 2016 roku na wniosek wierzycieli. Jednocześnie postanowiono kontynuować egzekucję zaległości na rzecz likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaconych wierzycielom świadczeń. Na dzień 2 marca 2016 roku zaległość wnioskodawcy na rzecz ZUS wyniosła 23.417,13 zł. /postanowienie komornika sądowego k. 291-292, zeznania wnioskodawcy 00:13:40 -00:18:29 – płyta CD k. 295/

W toku czynności egzekucyjnych wyegzekwowano i przekazano wierzycielom – córkom wnioskodawcy kwotę 34.391,01 zł. /postanowienie komornika sądowego k. 291-292/.

Obecnie z renty wnioskodawcy egzekwowana jest należność na rzecz likwidowanego funduszu alimentacyjnego w kwocie 316,98 zł miesięcznie. /zeznania wnioskodawcy 00:13:40 - 00:18:29 – płyta CD k. 295/

J. K. ma 50 lat, wykształcenie zasadnicze zawodowe. Jest rozwiedziony. Nie ma nikogo na utrzymaniu. Nie pracuje. /zeznania wnioskodawcy 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295, 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295 w zw. z 00:04:25-00:16:13 – płyta CD k. 104, oświadczenia o stanie rodzinnym i majątkowym k. 25-26 odw., 59-60 odw., k. 41-45 odw. akt ZUS, wyrok rozwodowy k. 109 akt rentowych – koperta k. 146,

Wnioskodawca posiada mieszkanie kwaterunkowe o pow. 20 m kw. Nie posiada żadnych nieruchomości ani wartościowych ruchomości. /zeznania wnioskodawcy 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295 w zw. z 00:04:25-00:16:13 – płyta CD k. 104/

Wnioskodawca od 3 grudnia 1989 r. ma ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy na stałe (początkowo trzecia grupa, a od dnia 1 sierpnia 2000 r. całkowita niezdolność do pracy). Wysokość świadczenia (według stanu na dzień 1 marca 2015 r.) wynosi 880,45 zł brutto. Do renty przysługuje dodatek pielęgnacyjny od dnia 1 stycznia 2003 r. w kwocie 208,17 zł. Po potrąceniu zajęcia alimentacyjnego (316,98 zł), składki na ubezpieczenie zdrowotne i podatku do wypłaty pozostaje kwota 648,40 zł netto /oświadczenia o stanie rodzinnym i majątkowym k. 25-26 odw., 59-60 odw., k. 41-45 odw. akt ZUS, faktury VAT koperta k. 171, 262-284, zeznania świadka A. D. 00:30:24-00:37:43 – płyta CD k. 104, zeznania świadka I. K. 00:37:43 – 00:41:58 – płyta CD k. 104, zeznania wnioskodawcy decyzje ZUS o przyznaniu renty k. 16 – 17 odw., 19-20 odw., 24-25 odw. akt rentowych – koperta k. 146, decyzja ZUS o waloryzacji renty z marca 2015 r. k. 79-80, , decyzja ZUS o przeliczeniu renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy k. 113-114 akt rentowych – koperta k. 146, decyzja o przyznaniu dodatku pielęgnacyjnego k. 100 – 100 odw. akt rentowych – koperta k. 146, zeznania wnioskodawcy 00:13:40 - 00:18:29 – płyta CD k. 295, 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295 w zw. z 00:04:25-00:16:13, 00:16:13-00:21:54, 00:21:54- 00:22:19 – płyta CD k. 104/

Wnioskodawca ponosi miesięczne koszty utrzymania swojego mieszkania: czynsz – ok. 63 zł (w tym 36 zł za komorne, 20 zł za dzierżawę działki komunalnej i 20 zł na 2 miesiące za licznik), energię elektryczną 100 zł, gaz 58 zł, zakupu drzewa na opał – ok. 75 – 100 zł miesięcznie oraz koszt użytkowania telefonu 30 zł. Koszty leczenia wnioskodawcy (inhalatory, leki okulistyczne, na wzmocnienie płamki żółtej itd.) wynoszą 200 zł. Wnioskodawca opłaca także składkę członkowską Polskiego Związku Niewidomych w kwocie 24 zł na 6 miesięcy. Na wyżywienie i środki czystości i higieny przeznaczają ok. 100-300 zł miesięcznie /oświadczenia o stanie rodzinnym i majątkowym k. 25-26 odw., 59-60 odw., k. 41-45 odw. akt ZUS, faktury VAT koperta k. 171, 262-284, zeznania świadka A. D. 00:30:24-00:37:43 – płyta CD

k. 104, zeznania świadka I. K. 00:37:43 – 00:41:58– płyta CD k. 104, zeznania wnioskodawcy 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295 w zw. z 00:04:25-00:16:13, 00:16:13-00:21:54, 00:21:54- 00:22:19 – płyta CD k. 104/

Wnioskodawca nie wykupuje wszystkich leków. /zeznania wnioskodawcy 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295 w zw. z 00:16:13-00:21:54, 00:21:54- 00:22:19 – płyta CD k. 104/

Warunki mieszkaniowe wnioskodawcy są złe. Mieszkanie ubezpieczonego składa się z jednej izby, jest zagrzybione, zaniedbane, brak w nim ubikacji i łazienki / zeznania świadka A. D. 00:30:24-00:37:43 – płyta CD k. 104, zeznania świadka I. K. 00:37:43 – 00:41:58– płyta CD k. 104, zeznania wnioskodawcy 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295 w zw. z 00:04:25-00:16:13 – płyta CD k. 104/

J. K. pozostaje w związku z A. D., która cierpi na chorobę nowotworową i utrzymuje się z renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy okresowej w wysokości 591 zł netto. Wnioskodawca zamieszkuje wraz z nią i partycypuje w kosztach utrzymania jej komunalnego mieszkania o powierzchni 46 m kw. wynoszących 200 zł czynsz, energia 100 zł, gaz 40 zł miesięcznie, węgiel ok. 2.000 na rok. Do tego dochodzą opłaty za wodę i wywóz śmieci. Na życie po wykupieniu leków pozostaje im kwota 400 zł miesięcznie /zeznania świadka A. D. 00:30:24-00:37:43 – płyta CD k. 104, zeznania świadka I. K. 00:37:43 – 00:41:58– płyta CD k. 104, zeznania wnioskodawcy 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295, 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295 w zw. z 00:04:25-00:16:13, 00:16:13-00:21:54 – płyta CD k. 104/

Konkubina wnioskodawcy wraz z wnioskodawcą (jako członkiem rodziny) korzysta z pomocy finansowej MOPS-u najczęściej w formie celowego zasiłku: na wyżywienie bądź leki, w kwocie 200 zł miesięcznie /pismo z MOPS-u k. 116, zeznania świadka A. D. 00:30:24-00:37:43 – płyta CD k. 104, zeznania wnioskodawcy 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295 w zw. z 00:16:13-00:21:54, 00:24:07-00:25:04 – płyta CD k. 104/

Rodzice wnioskodawcy są starszymi i schorowanymi osobami, zamieszkują w należącym do nich domu jednorodzinnym o pow. 32 m kw. i utrzymują się z emerytur w łącznej kwocie ok. 2.400 zł miesięcznie. Poza wnioskodawcą mają córkę. Zapraszają czasem wnioskodawcę wraz z jego konkubiną na obiady, nie pomagają im w inny sposób. /zeznania świadka I. K. 00:37:43 – 00:41:58– płyta CD k. 104, zeznania wnioskodawcy 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295 w zw. z 00:25:04 – 00:26:04– płyta CD k. 104/

J. K. podejmował bezskuteczne próby pracy (do momentu pogorszenia stanu narządu wzroku) w zakładach pracy chronionej. Uprzednio pracował do 2002 roku. /zeznania świadka A. D. 00:30:24-00:37:43 – płyta CD k. 104, zeznania wnioskodawcy 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295 w zw. z 00:04:25-00:16:13 – płyta CD k. 104/

Poza zadłużeniami względem funduszu alimentacyjnego wnioskodawca nie posiada innych zadłużeń. /zeznania wnioskodawcy 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295 w zw. z 00:04:25-00:16:13 – płyta CD k. 104/

Ubezpieczony cierpi na astmę oskrzelową, przewlekłą obturacyjną chorobę płuc, nerwicę, zaburzenia rytmu serca, dyskopatię kręgosłupa dolnego odcinka i nadciśnienie tętnicze. Korzysta z inhalatora /zeznania świadka A. D. 00:30:24-00:37:43 – płyta CD k. 104, zeznania świadka I. K. 00:37:43 – 00:41:58– płyta CD k. 104, zeznania wnioskodawcy 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295, 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295 w zw. z 00:04:25-00:16:13 – płyta CD k. 104/

Był objęty leczeniem u lekarza pierwszego kontaktu, neurologicznym, pulmonologicznym, stomatologicznym, z powodu schorzeń kręgosłupa, psychiatrycznym, kadriologicznym, gastrologicznym. Był wielokrotnie hospitalizowany na oddziale leczenia alkoholowego, odwykowego, psychiatrii męskiej. /dokumentacja medyczna, recepty k. 47 akt ZUS, koperta k. 114, 158, k. 50-51 odw., 72-75,91-92, 126-131, 140, 163-164, k. 141, k. 159, k. 206, koperta k. 171, k. 242, k. 52-58, 70-71, 82-90, 134-129 odw., 152-154, koperta k. 123, k. 119-120, 243-261, legitymacja k. 76/

Z uwagi na stan zdrowia wnioskodawca wymaga pomocy w sprawach dnia codziennego, której udziela mu konkubina. A. D. pomaga mu w załatwianiu spraw urzędowych, wizyt lekarskich, robieniu zakupów. Wnioskodawca zajmuje się

samodzielnie czynnościami domowymi podczas dnia, w godzinach wieczornych radzi sobie gorzej. /zeznania świadka A. D. 00:30:24-00:37:43 – płyta CD k. 104, zeznania wnioskodawcy 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295/

U ubezpieczonego stwierdzono chorobę zwyrodnieniową siatkówki pod postacią wysokiej, degenerującej krótkowzroczności, która jest przyczyną praktycznej ślepoty oka lewego i obniżenia ostrości wzroku oka prawego; zwyrodnienie barwnikowe siatkówki bez barwnika, które powoduje zanik nerwów wzrokowych. Oba schorzenia mają charakter wrodzony i postępujący. Został zakwalifikowany do operacyjnego usunięcia zaćmy oraz skierowany do poradni specjalistycznej /zaświadczenie specjalisty chorób oczu k. 15, opinia k. 18-20, skierowanie k. 45, zeznania wnioskodawcy 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295, 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295 w zw. z 00:04:25-00:16:13 – płyta CD k. 104/

Zgodnie z wyceną koszt zakupu okularów wraz z oprawkami do dali dla wnioskodawcy wynosi ok. 1.300 zł a okularów do czytania – ok. 850 zł. /wycena k. 13/

Wnioskodawca poniósł koszt zakupu okularów do dali w marcu 2014 r. w wysokości 890 zł, refundacja w ramach NFZ wyniosła 140 zł. /kopia zlecenia k. 14 oraz k. 17 – 17 odw. akt ZUS/

Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 5 marca 2003 roku wnioskodawca został uznany za osobę całkowicie niezdolną do pracy i niezdolną do samodzielnej egzystencji z powodu stanu narządu wzroku. /orzeczenie k. 16, k. 77, k. 15 akt ZUS oraz k. 129 akt rentowych – koperta k. 146, zeznania wnioskodawcy 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295 w zw. z 00:04:25-00:16:13 – płyta CD k. 104/

J. K. należy do Polskiego Związku Niewidomych jako osoba niepełnosprawna w stopniu znacznym od 2000 roku. /kopia legitymacji k. 17, k. 78 oraz k. 13 akt ZUS, zaświadczenie k. 49 akt ZUS, zeznania wnioskodawcy 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295 w zw. z 00:04:25-00:16:13 – płyta CD k. 104/

Ubezpieczony posiada orzeczenie zaliczające go do znacznego stopnia niepełnosprawności na stałe. /bezsporne, zeznania wnioskodawcy 00:09:16-00:13:40 – płyta CD k. 295 w zw. z 00:04:25-00:16:13 – płyta CD k. 104/

Badaniem pulmonologicznym u wnioskodawcy stwierdzono astmę oskrzelową kontrolowaną z zaostrzeniami sezonowymi. Wnioskodawca wymaga przewlekłego leczenia lekami wziewnymi. Pod względem pulmonologicznym rozpoznane u wnioskodawcy astma oskrzelowa kontrolowana, z dobrą reakcją na stosowane leki wziewne, o łagodnym stabilnym przebiegu klinicznym z zaostrzeniami sezonowymi występującymi w lipcu nie wymagającymi przewlekłej intensyfikacji leczenia – w obecnym stopniu zaawansowania nie narusza sprawności organizmu wnioskodawcy w stopniu powodującym długotrwałą niezdolność u pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Z pulmonologicznego punktu widzenia wnioskodawca był zdolny w dacie wydania zaskarżonej decyzji i jest zdolny do wykonywania pracy zarobkowej zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami /opinia biegłego pulmonologa k. 165-167/

W wyniku badania kardiologicznego rozpoznano u wnioskodawcy nadciśnienie tętnicze kontrolowane lekami. Obecnie stan wnioskodawcy jest stabilny, rozpoznane nadciśnienie tętnicze jest schorzeniem przewlekłym i podlega przewlekłemu leczeniu. Z uwagi na powyższe problemy kliniczne wnioskodawca obciążony jest większym ryzykiem niekorzystnych zdarzeń sercowo-naczyniowych w stosunku do osób w podobnym wieku ale bez podobnego wywiadu chorobowego (zwłaszcza w aspekcie dokumentacji o licznych ciągach alkoholowych i nadużywaniu alkoholu w przeszłości – co jest niekorzystne z punktu widzenia konieczności należytego leczenia chorób układu krążenia, obecnie jednak brak danych na nadużywanie alkoholu). Obecnie z korzyścią dla wnioskodawcy brak jest danych na znaczące upośledzenie funkcji układu krążenia. Z kardiologicznego punktu widzenia stan zdrowia wnioskodawcy w dacie wydania zaskarżonej decyzji i obecnie nie uniemożliwiał (uniemożliwia) mu jakiegokolwiek zarobkowania. /opinia biegłego kardiologa k. 178-181/

J. K. cierpi na ślepotę oka lewego oraz znaczne obniżenie ostrości widzenia ze znacznym zawężeniem pola widzenia w oku prawym, z powodu mian degeneracyjnych siatkówki w przebiegu wysokiej krótkowzroczności i zwyrodnienia barwnikowego. Dodatkowo stwierdzono zawężenie pola widzenia do około 10⁰ w oku prawym (k. 19) a badanie dna oka

wykazało obecność degeneracji barwnikowych i krótkowzrocznych. Z okulistycznego punktu widzenia wnioskodawca od co najmniej 2008 roku do chwili obecnej jest osobą całkowicie niezdolną do wykonywania pracy, stan ten ma charakter trwały. Zmiany zwyrodnieniowe siatkówki w obu oczach mają charakter progresywny i nieuleczalny. /opinia biegłego okulisty k. 209-211/

W dniu 18 czerwca 2014 roku J. K. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o umorzenie zadłużenia wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego /wniosek k. 1-3 akt ZUS/.

Opisany powyżej stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o niesporne w sprawie dowody - dokumenty zawarte w załączonych aktach organu rentowego i załączone do akt sprawy, zeznania wnioskodawcy i świadków oraz opinie biegłych lekarzy z zakresu – kardiologii, pulmonologii i okulistyki.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Zgodnie z art.63 ust.1 i 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 1518, ze zm.) z dniem wejścia w życie tej ustawy fundusz alimentacyjny przeszedł w stan likwidacji, a likwidatorem funduszu stał się Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie spraw o świadczenia z funduszu, do których prawo powstało przed dniem wejścia w życie ustawy.

Na podstawie art.68 ust.1 ustawy w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu.

Ustawa nie wskazała nawet przykładowo sytuacji, w których umorzenie może nastąpić, dając tym samym możliwość indywidualnej oceny każdej konkretnej sprawy. Pewną wskazówką jest użycie przez ustawodawcę sformułowania „szczególnie uzasadniony przypadek”, co wskazuje, że umorzenie należności z tytułu wypłaconych świadczeń może mieć miejsce jedynie wyjątkowo, gdy sytuacja rodzinna i majątkowa osoby zobowiązanej jest na tyle trudna, że nie jest ona w stanie spłacić tych należności, a zwrot określonych kwot byłby trudny do sprostania także dla przeciętnego obywatela.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jako przypadki szczególnie uzasadnione związane z sytuacją zdrowotną lub rodzinną zobowiązanego, które umożliwiają poddane kontroli sądowej umorzenie należności zlikwidowanego funduszu alimentacyjnego, uznaje się niezależne od zobowiązanego alimentacyjnie sytuacje losowe lub nadzwyczajne, które sprawiają, że nie jest on w stanie na bieżąco ani w dającej się przewidzieć perspektywie regulować obciążających go zaległości alimentacyjnych bez uszczerbku dla jego zdrowia lub zdrowia oraz naruszenia innych istotnych dóbr najbliższych członków jego rodziny /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 r. sygn. I UK 119/10, opubl. LEX nr 686798/.

Do przyjęcia, że zachodzi "szczególnie uzasadniony przypadek" pozwalający na umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego nie wystarcza przy tym ustalenie, że zobowiązany aktualnie nie posiada środków utrzymania, ale konieczna jest także ocena, że przy uwzględnieniu jego wieku, stanu rodzinnego, kwalifikacji zawodowych oraz rokowań zdrowotnych nie będzie on w stanie również w przyszłości spłacać tych należności bez narażania siebie i swojej rodziny na pozbawienie możliwości zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych /por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 kwietnia 2007 r. sygn. III AUa 336/06, opubl. LEX nr 446757, Biul.SAKa (...)/.

Ustalenia Sądu dokonane w przedmiotowej sprawie wykazały, że wnioskodawca, lat 50, zobowiązany był do zapłaty alimentów na rzecz małoletnich córek - W. K. (obecnie K.- Ł.) i K. K. (2) (obecnie K. - N.) w kwocie: najpierw po

180 zł a po podwyższeniu - po 220 zł miesięcznie. Świadczenia te w spornym okresie pokrywał Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków funduszu alimentacyjnego, skutkiem czego wnioskodawca stał się dłużnikiem tego funduszu na łączną kwotę 23.417,13 zł.

Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie wykazał, że egzekucję zaległych alimentów prowadzi komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu i egzekucja ta na dzień wydania skarżonej decyzji była okresowo bezskuteczna, wyegzekwowane kwoty ze świadczenia rentowego wnioskodawcy przekazywane były bowiem na rzecz uprzywilejowanych wierzycieli alimentacyjnych (córek wnioskodawcy). Dopiero w toku niniejszego procesu, wobec umorzenia egzekucji na rzecz wierzycieli uprzywilejowanych, egzekucja na rzecz likwidowanego funduszu alimentacyjnego stała się skuteczna. Na dzień wydania decyzji z dnia 2 września 2014 roku odmawiającej umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego zaległość wnioskodawcy z tego tytułu wynosiła 23.417,13 zł.

Jak ustalono w toku niniejszego procesu - od 2002 roku wnioskodawca z uwagi na stan zdrowia nie pracuje. Jedyne źródło jego dochodu stanowi aktualnie renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, do której uprawnienia ma ustalone od 1 sierpnia 2000 roku (od 3 grudnia 1989 r. renta – trzecia grupa inwalidzka) na stałe. Wysokość świadczenia (według stanu na dzień 1 marca 2015 r.) wynosi 880,45 zł brutto, przy czym do renty przysługuje dodatek pielęgnacyjny od dnia 1 stycznia 2003 r. w kwocie 208,17 zł brutto. Po potrąceniu z łącznego dochodu wnioskodawcy zajęcia alimentacyjnego (316,98 zł), składki na ubezpieczenie zdrowotne i podatku do wypłaty przekazywana jest miesięcznie kwota 648,40 zł netto. Ponośzone zaś przez wnioskodawcę stałe opłaty związane z utrzymaniem mieszkania (czynsz, energia, gaz i opał) i użytkowaniem telefonu wyrażają się łącznie kwotą około 330 zł miesięcznie. Ustalono także, że wnioskodawca leczy się na astmę, nadciśnienie tętnicze oraz ślepotę oka lewego wraz ze znacznym obniżeniem ostrości widzenia ze znacznym zawężeniem pola widzenia w oku prawym i z uwagi na te schorzenia wymaga leczenia farmakologicznego. Na zakup leków wnioskodawca winien jest przeznaczać około 200 zł miesięcznie, przy czym - co sam przyznał – nie wszystkie leki wykupuje, gdyż nie ma na to środków finansowych. Przy czym z uwagi na trudne warunki mieszkaniowe wnioskodawca zamieszkuje wraz ze swoją konkubiną A. D. (utrzymującą się z renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy okresowej w wysokości 591 zł netto), partycypując w kosztach utrzymania jej mieszkania (czynsz, energia gaz węgiel wynoszących łącznie około 400 zł miesięcznie – podobna kwota pozostaje im do dyspozycji na zaspokojenie swoich potrzeb.

Ustalona w niniejszym postępowaniu sytuacja osobista wnioskodawcy jest więc faktycznie trudna, należy jednakże zgodzić się z oceną organu rentowego, że sytuacja ta nie może zostać zakwalifikowana jako szczególnie uzasadniona. Przede wszystkim sytuacja ta nie ma charakteru trwałego i uniemożliwiającego spłatę zadłużenia wobec funduszu w przyszłości.

J. K. posiada bowiem źródło dochodów w postaci świadczenia rentowego, a wobec tego nie utracił możliwości spłaty zadłużenia. Wprawdzie na płaszczyźnie zdrowotnej (okulistycznej) utracił on całkowicie i trwale zdolność do wykonywania pracy zarobkowej - jako że schorzenia, na które cierpi, w obecnym stanie zdrowia czynią go osobą całkowicie na stałe niezdolną do pracy, jednakże zrekompensowane mu to zostało zarówno świadczeniem rentowym jak i dodatkiem pielęgnacyjnym przyznanymi na stałe. Nadto wnioskodawca występujący w kontakcie jego konkubiny z MOPS-em jako członek jej rodziny jest objęty wraz z nią wsparciem społecznym w postaci celowego zasiłku: na wyżywienie bądź leki, w kwocie 200 zł miesięcznie. Wnioskodawca posiada także rodziców, którzy utrzymują się z emerytur w łącznej kwocie ok. 2.400 zł miesięcznie. Wreszcie wskazać należy, że nie posiada on już nikogo na utrzymaniu, a poza zadłużeniami względem funduszu alimentacyjnego także innych zadłużeń.

Uznając, iż organ rentowy zasadnie odmówił wnioskodawcy umorzenia należności wobec funduszu alimentacyjnego, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie oddalił.

Sąd Okręgowy przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi na rzecz pełnomocnika z urzędu wnioskodawcy kwotę 2.952 złotych (z VAT) w oparciu o § 6 pkt 5 w zw. z § 2 ust. 2 w zw. z § 19 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz

ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 490).

Z tych wszystkich względów Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

K. P.